

Myslím si, že k tomu, aby došlo ke skutečné převýchově pachatele a tak byl naplněn i účel trestu, je potřeba, aby na penitenciární zacházení s odsouzenými navazovalo postpenitenciární zacházení s osobami opouštějícími výkon trestu. Pokud tomu tak není, je převýchova velmi ztížena. Každý člověk je individuální, proto by se pro každého měl vytvořit plán zacházení, který by reflektoval jeho osobnostní založení a potřeby. Podle pramenů, z kterých jsem čerpala, se dá zjistit, že v průběhu výkonu trestu mají vězni možnost účastnit se různých volnočasových aktivit podle jejich zájmu. Mohou také zažádat o práci nebo si dokončit či rozšířit své vzdělání. Záleží jen na ochotě vězňů, zda mají zájem se těchto aktivit účastnit. Když zájem nemají, je potřeba je správným způsobem motivovat k tomu, aby na sobě začali pracovat. Problémem je, že ve věznicích není dostatek zaměstnání. Zaměstnanost v roce 2006 činila 46,87 %, což je velmi nízké číslo ve srovnání s normální mírou zaměstnanosti. V současnosti je míra nezaměstnanosti rekordně nízká, proto by se toho mělo využít i v rámci vězeňství. Zaměstnavatelé mají problém najít zaměstnance mezi lidmi na svobodě a ve vězení je hodně nevyužité pracovní síly. Mělo by se proto pracovat na jejím zlepšení. Bylo by potřeba přilákat podnikatelské subjekty, které by byli ochotni vězňům poskytnout zaměstnání. Šlo by to např. stanovením daňových úlev pro takovéto podnikatele.

Vězni nemají povinnost účastnit se volnočasových aktivit, takže se stává, že když nepracují, většinu času tráví neúčelně na cele. Vězni by se měli naučit, jakým způsobem trávit čas, protože je tu možnost, že z nabídnutých aktivit se mu nějaká zalíbí a bude v ní pokračovat i po propuštění.

Výstupní oddělené zřízení ve věznicích by měla být přístupná co nejširšímu okruhu odsouzených, kteří v brzké době ukončí výkon trestu. Ve výstupním oddělení se totiž odsouzení učí samostatnosti, kdy si sami vaří, uklízí perou atp. Během výkonu trestu k tomu jinak neměli příležitost, protože tyto činnosti za ně vykonával vždy někdo jiný. Tím jsou připravováni na skutečný život po propuštění, na to, že se o sebe budou muset postarat sami a že tedy mají za sebe odpovědnost.

Velmi znepokojující je, že delší pobyt ve vězení má vliv i na jeho personál. Z výzkumu, o kterém jsem psala ve své práci totiž vyplývá, že po 10 letech práce

s vězni se ustálí pracovní postupy s vězni natolik, že jejich změna je téměř vyloučena. Tomuto fenoménu by se měla nějakým způsobem čelit, např. přemísťováním pracovníků po nějakém čase do jiných typů věznic, tak aby se setkávali v různým typem odsouzených osob, protože vyžadují různé formy zacházení.

Je důležité, aby na práci s odsouzenými ve vězení navazovala práce na svobodě. Odsouzení nemají po propuštění povinnost navštěvovat sociálních kurátora, tím pádem tuto možnost tolik nevyužívají. Je to škoda, protože soc. kurátor jim může pomoci v řešení jejich problémů, v hledání ubytování a práce. Právě tato činnost je v jejich reintegraci a resocializaci velmi důležitá. Je těžké odejít z vězení a začít se starat o všechno úplně sám. Myslím, že kdyby byla povinnost chodit k soc. kurátorovi, příliš by to nepomohlo, protože je potřeba, aby propuštěný vězeň měl zájem o tuto spolupráci, jinak postrádá svůj smysl. Existují i různé neziskové organizace, které můžou takovýmto lidem pomoci. Jde např. o Armádu Spásy a Nadějí. Ty mohou propuštěným pomoci s ubytováním, s hledáním zaměstnání a také jim poskytují poradenství a pomoc při vyřizování dokladů a různých dávek. Je správné, že tu jsou takové organizace, protože si propuštění mohou vybrat druh pomoci, který jim nejvíce vyhovuje.

Odsouzení, kteří opouštějí vězení, mají v současné době docela velké množství nabízených služeb, které mohou využít. Ať už jde o různé noclehárny a azylové domy, nebo o pomoc v hledání zaměstnání. Je jen na propuštěných věznicích, zda těchto možností využijí nebo se o sebe budou chtít postarat sami.

Měly by se také ve větší míře využívat tresty nespojené s odnětím svobody. Velmi často bývá využíváno podmíněné odsouzení, které dostávají odsouzení několikrát za sebou, i když je jasné, že když po prvním odsouzení znovu pachatel recidivoval, nebyl naplněn účel trestu. V takových případech by mělo být více využíváno podmíněné odsouzení s dohledem, protože tak může soud uložit pachateli různá omezení (patří sem např. zákaz navštěvovat určité typy zařízení, jako jsou hospody a herny) nebo plnění povinností (např. podstoupení léčby závislosti na návykových látkách), jejichž účelem je, aby pachatel vedl řádný život. Více by se měl využívat i trest obecně prospěšných prací, ale u tohoto druhu trestu je problémem, že neexistuje dostatek pracovních míst, kam by byli odsouzení zařazováni.

Věřím, že některé pachatele je možné převychovat tak, aby už nadále nepáchali trestnou činnost, ale jde o velmi náročnou práci, která trvá velmi dlouho. Je samozřejmé, že nejde kriminalitu vymítit úplně, ale částečně ji zredukovat jde. Myslím si, že je lepší zaměřit se na prevenci trestné činnosti u mladých osob, tak aby se z nich co nejméně stávali budoucí recidivisté, protože je snazší předcházet trestné činnosti než napravovat mnohonásobné recidivisty.